

Vol i dol

Hi ha un discurs que comença així:

Com que jo sóc voluntària...

- *No cal que ningú em prohibeixi fer foc al bosc i en ple estiu, perquè sóc prou responsable per fer-ne o no. La meva responsabilitat cívica m'atorga el dret de fer foc quan tota Catalunya se n'està de fer-ne.*
- *No cal que ningú em demani formació tècnica en escalada, si m'emporto els nois i noies de l'associació, menors d'edat, a escalar la "via Homedes" del Pedraforca. Jo ja sé si puc o no fer aquesta activitat. Com que sóc voluntària, mai no cometria una imprudència.*
- *Que ningú ens toqui els nassos, ni a mi ni a la meva associació, perquè ja fem prou. Que no ens demanin el que es demana a tothom. Nosaltres no som "com tothom". Som voluntaris, ens il·lumina l'esperit sant, mai ens passa res, i tenim un àngel de la guarda així de gran...*

El cas és que el voluntariat és una expressió de participació i d'implicació molt valuosa. Molts projectes poden funcionar tranquil·lament i exclusivament amb una bona base de voluntaris: un cine-club un cop a la setmana, un esplai o agrupament de dissabtes i alguns diumenges, una colla castellera, un grup de teatre amateur... Quan el projecte concret pot funcionar bé només amb voluntaris, no cal complicar la història: si no cal, no cal.

Tanmateix hi ha projectes socials (de lleure, de cooperació, de medi ambient, culturals...) que no es poden sostenir solament amb voluntaris, perquè són més complexes, o funcionen tots els dies de la setmana, o la seva envergadura és considerable, etcètera. A vegades les associacions necessiten professionals dedicats a temps complet o a temps parcial. I un bon projecte educatiu, social o cultural impulsat per professionals pot aglutinar també voluntaris.

Com en qualsevol ecosistema, tots els elements són "importants": els petits i els grans, i l'univers de les associacions no és diferent: els petits projectes i les petites associacions, de intensitat "suau", o fins i tot efímeres, són tan importants com els grans projectes, de forta intensitat, que mobilitzen professionals. Les companyies de teatre amateur necessiten les companyies professionals i a l'inrevés. Ambdues compleixen seva funció social en la promoció del teatre, igual que l'alzina necessita el garric, el roure necessita el boix, el pi negre necessita el neret, i entre tots configuren alzinars, rouredes o pinedes.

"L'ecologia" de les associacions demana tota mena de projectes i tota mena d'actors: alguns esdevindran professionals i d'altres es mantindran voluntaris. Però uns i altres han de jugar regles clares. El voluntariat fort no es consolida a base de privilegis i exempcions, sinó a base de posar recursos i facilitats per formar-lo, promoure'l i prestigiar-lo. Si el problema és de temps o de diners per formar-se i progressar, posem els mitjans necessaris.

Un voluntari o voluntària és una persona generosa i responsable. No una il·luminada. Els recursos que necessitem són per multiplicar la generositat i la responsabilitat.